

Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerinde Kıskançlıkla Başa Çıkma Biçimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

An Investigation of the University Students Cope with Jealousy in Romantic Relationships in Terms of Certain Variables

Rumeysa Hoşoğlu^{ORCID}, Seher Sevim^{ORCID}

Öz.Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin cinsiyete, aldatılma durumuna, ilişki sayısına ve ilişki süresine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılında Ankara Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören, en az altı aydır romantik bir ilişkisi olan 527 gönüllü üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada veriler Kıskançlık Karşısında Gösterilen İletişim Tepkileri Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu ile toplanmıştır. Araştırmanın sonuçları üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin cinsiyet, aldatılma durumu ve ilişki sayılarına göre anlamlı olarak farklılaştığını; ilişki süresi açısından ise anlamlı bir farklılık olmadığını göstermiştir. Elde edilen sonuçlar ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler.Romantik ilişki, kıskançlık, başa çıkma

Abstract.In this study, whether or not significant differences the ways the university students cope with the jealousy in romantic relationships were analyzed according to gender, deception status, number of relationships and duration of relationship. Descriptive scanning model was used in the study. The research group of the study has created 527 volunteer university students who have studied at various faculties of Ankara University during the 2015-2016 academic year and have been in a romantic relationship for at least six months. The data in the study were collected by using The Communicative Responses to Jealousy Scale and Personal Information Form. The results of the study showed that the ways used by university students in coping with jealousy in romantic relationships differed significantly in terms of gender, deception status and the number of relationships; while they were not found to differ significantly in terms of the duration of the relationship. The findings are discussed in the light of literature.

Keywords. Romantic relationship, jealousy, cope with

Rumeysa Hoşoğlu (Sorumlu Yazar)

Kapadokya Üniversitesi, Sağlık BilimleriYüksekokulu, Nevşehir,
Türkiye
e-mail: rumeysa.hosoglu@kapadokya.edu.tr

Seher Sevim

Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye
e-mail: Seher.Sevim@ankara.edu.tr

Geliş / Received: 9 Mart/March 2018
Düzeltilme / Revision: 15 Nisan/April 2018
Kabul / Accepted: 27 Mayıs/May 2018

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Turk Psychological Counseling and Guidance Association
Genel Merkez / Central Office

Ergenlikten yetişkinliğe bir geçiş dönemi olan üniversite dönemi, romantik ilişkilerin başlaması ve devam etmesi için oldukça önemli bir dönemdir (Connolly ve Goldberg, 1999). Bu dönemde romantik bir ilişki yaşamak yoluyla, bireyler yakınlık ihtiyaçlarını karşılamak, kendi kimliklerini keşfetmek gibi olumlu kazanımlar edinirler. Ancak bu ilişkiler her zaman doyum verici değildir, zaman zaman ilişkideki partnerlerden biri veya her ikisi için çeşitli sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Partnerlerin yaşadıkları bu sorunlardan biri de kıskançlık duygusudur.

Romantik ilişkilerde kıskançlık kavramının literatürde birçok farklı tanımı mevcuttur. Örneğin, Clanton ve Smith'e (1998) göre, romantik ilişkilerde kıskançlık, bireyin yaşadığı ilişkiye gerçek veya hayali olarak üçüncü bir kişinin dahil olmasıyla ortaya çıkan partneri kaybetme korkusudur. Guerrero, Spitzberg ve Yoshimura (2004) romantik ilişkilerde kıskançlığı, bireyin partnerinin başka bir kişi ile ilişki yaşama tehdidini hissettiğinde gösterdiği bilişsel, duygusal ve davranışsal bir tepki olarak tanımlamışlardır. Harris'e (2004) göre ise romantik ilişkilerde kıskançlık, kişinin önem verdiği bir ilişkide, gerçek veya hayali bir rakip tarafından öz kavramının tehdit edilmesiyle ortaya çıkan olumsuz duygusal tepkilerin yaşanması olarak açıklanmaktadır. Günümüzde genel olarak kabul gören tanıma göre ise, romantik ilişkilerde kıskançlık, bireyin yaşadığı ilişkinin gerçek veya hayali bir rakip tarafından tehdit edildiğini hissetmesiyle birlikte özsaygısının ve romantik ilişkisinin olumsuz bir şekilde etkilenmesi ve bireyin bu durum karşısında gösterdiği bilişsel, duygusal ve davranışsal tepkilerdir (White ve Mullen, 1989).

Romantik ilişkilerde yaşanan kıskançlık hem olumlu hem de olumsuz sonuçlar ortaya çıkarabilen bir durumdur. İlişkideki partnerlerin birbirleriyle ne kadar ilgilendiklerini (Ellis ve Dryden, 2007), aşkı ve sevgiyi gösterebilmesi (Scheinkman ve Werneck, 2010; Warber, 2007) ve ilişki ve cinsel bağları güçlendirebilmesi (Pines, 1998; Warber, 2007) kıskançlığın yararlı yönlerini gösterirken; şiddet (Graham ve Wells, 2001; Power, Koch, Kralik ve Jackson, 2006), intihar, cinayet, depresyon (Pines ve Aronson, 1983) ve flört problemleri gibi sonuçlar kıskançlığın zararlı yönlerine işaret etmektedir.

Bir ilişkide kıskançlığın yararlı mı zararlı mı olduğu ise çiftlerin bu duyguyla nasıl başa çıktıklarına bağlıdır (Bull, 1997). Araştırmalar kıskançlık ile başa çıkmak için gösterilen birçok davranış olduğunu göstermektedir, örn: partner ile konuşmak, ilişkiyi sonlandırmak, partneri iğnelemek veya tehdit etmek (Buss,

2000), partnere ve/veya rakibe karşı fiziksel veya sözlü saldırılarda bulunmak gibi (Theiss ve Solomon, 2006).

İlgili alanyazın incelendiğinde romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkma davranışları ve cinsiyet değişkeninin birlikte ele alındığı birçok araştırma yapılmış olduğu ve çok çeşitli sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Bu araştırmalara göre kadınlar kıskançlıkla, yalnız kaldıklarında ağlayarak, daha çekici olmaya çalışarak, partnerini rakibin onunla ilgilenmediğine ikna etmeye çalışarak (Sharpsteen, 1991), daha güzel görünmeye çalışarak (Buss ve Shackelford, 1997), bütünleştirici iletişimi kullanarak (Guerrero ve Reiter, 1998) veya genel olarak yapıcı davranışlar sergileyerek (Demirtaş, 2004) başa çıkmaktadırlar. Bununla birlikte erkekler kıskandıklarını inkâr ederek, durumdan kaçınarak, saldırgan davranışlarda bulunarak (Dodge, 1991; Mullen ve Martin, 1994), finansal kaynaklarını öne çıkararak (Buss ve Shackelford, 1997), rakiple irtibat kurarak (Guerrero ve Andersen, 1998a; Guerrero ve Reiter, 1998; Warber, 2007), muhtemel rakiplerin partner ile iletişim kurmasını sınırlandırarak (Warber, 2007), alkol kullanarak, kendilerine kızarak, rakibi sözlü olarak tehdit ederek (Sharpsteen, 1991) veya genel olarak yıkıcı davranışlar sergileyerek (Demirtaş, 2004) kıskançlıkla başa çıkmaktadırlar.

Alanyazında romantik ilişkilerde kıskançlık ile ilgili olarak ele alınan değişkenlerden bir diğeri de sadakatsizlik yaşantısı hakkındadır. Ancak romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkma biçimleri ile sadakatsizlik yaşantısının bir arada ele alındığı bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bununla birlikte sadakatsizlik yaşantısına sahip olmanın, romantik kıskançlığın nedenleri arasında olduğunu gösteren araştırma sayısı oldukça fazladır (Burchell ve Ward, 2011; Buss, 2000; Buunk ve Dijkstra, 2000; Campos, Walle ve Dahl, 2013; Fitness ve Fletcher, 1993; Guerrero ve diğerleri, 2004; vb.). Bu araştırmalara göre, önceki veya mevcut ilişkisinde sadakatsizlik yaşayan bireyler, romantik ilişkilerinde daha çok kıskançlık hissetmektedirler.

Son olarak romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkma biçimleri ile ilişkinin süresi arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar incelendiğinde ise bu araştırmaların hepsinde evli olan bireyler ile evli olmayan bireylerin karşılaştırıldığı görülmektedir. Bu araştırmalara göre evli bireyler, evli olmayan bireylere oranla, romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkarken, partnere hediyeler vermek, fiziksel görünümelerini değiştirmek/geliştirmek ve iyi ve

sevecen olmak gibi, daha yapıcı yollar kullanmaktadırlar (Demirtaş ve Dönmez, 2006; Guerrero ve diğerleri, 1993; Knox ve diğerleri, 1999).

Romantik ilişkilerde kıskançlık ile ilgili yapılan araştırmaların birçoğunun yurt dışında yapıldığı görölmektedir. Örneğin genç yetişkinler üzerinde yapılan araştırmalar, romantik ilişkilerde kadınların erkeklerden daha çok rakiplere karşı saldırgan davranışlar göstermeyi destekleme eğiliminde olduklarını (DeWeerth ve Kalma, 1993 ve Paul, Foss ve Galloway, 1993); kadınların romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkarken erkeklere göre daha çok ruminatif düşünce biçimi eğilimi gösterdiklerini (Tamres, Janicki ve Helgeson, 2002) ve romantik kıskançlıkla yapıcı yollarla baş eden bireylerin ilişki memnuniyeti düzeylerinin, yıkıcı yöntemlerle baş eden bireylerden daha yüksek olduğunu (Warber, 2007) göstermiştir. Aynı zamanda evli olan ve olmayan bireyler üzerinde yapılan araştırmalar evli olmayan bireylerin, evli bireylere kıyasla, tartışmak, partneri ihmal etmek ve kıskançlığı inkâr etmek gibi, olumsuz ve kaçınan tipte davranışları daha fazla kullandıklarını ortaya koymuştur (Guerrero ve Andersen, 1998b;Thompson, 1998). Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırma ise davranışsal kıskançlık arttıkça, fiziksel ve sözel saldırganlığın arttığını, duygusal ve bilişsel kıskançlığın ise saldırganlık ile anlamlı bir ilişkiye sahip olmadığını göstermiştir (Tamang, 2017).

Türkiye’de romantik kıskançlık ile ilgili yapılan araştırma sayısının ise oldukça sınırlı olduğu ve bu araştırmaların birçoğunun benzer örneklemler üzerinde yürütöldüğu görölmektedir. Örneğin hem evli olan hem de evli olmayan bireyler üzerinde yapılan araştırmalar, kadınların erkeklere kıyasla kıskançlıkla başa çıkarken daha yapıcı başa çıkma biçimlerini kullandıklarını (Demirtaş ve Dönmez, 2006); kıskançlık uyandıran durumlarda rakiple temasa geçme ve inkâr/kaçınmanın daha çok kullanılmasının ve doğrudan iletişimin daha az kullanılmasının, psikopatolojik belirtileri yordadığını (Arslan, 2015) ve duygusal zekâ düzeyi arttıkça bireylerin kıskançlık yaşadıklarında ilişkiyi bitirme ya da bitirmeyle tehdit etme gibi davranışlarda daha az bulduklarını (Akdur ve Aslan, 2017) göstermiştir. Evli bireyler üzerinde yapılan araştırmalar, romantik ilişkilerde eşin bir başkası ile cinsel birlikteliğine dair kıskançlık arttıkça, bağışlamanın alt boyutu olan kaçınma davranışlarının azaldığını, ilişkiyi düzeltmeye yönelik girişimlerde bulunma eğiliminin ise arttığını (Alpay, 2009); flört ederek evlenen kadınların, görücü usulü evlenen kadınlara göre daha kıskanç olduklarını, bunula birlikte, görücü usulü evlenen erkeklerin de flört ederek evlenenlere göre daha kıskanç olduklarını (Güngör-Houser, 2009); yaş

ilerledikçe kıskançlığın azaldığını (Zeytinoglu, 2013); deneyime açıklık kişilik özelliğine sahip olmanın, kıskançlığın duygusal, bilişsel ve davranışsal boyutlarından yalnızca duygusal kıskançlığı yordadığını (Curun ve Çapkın, 2014) ortaya koymuştur. Diğer taraftan, üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırma ise bilişsel kıskançlık arttıkça ilişki doyumunun azaldığını, duygusal kıskançlık arttıkça ise ilişki doyumunun da arttığını göstermiştir (Ökten, 2016). Bu araştırmalar incelendiğinde birçoğunda katılımcıların hem evli olan hem de evli olmayan bireylerden veya sadece evli olan bireylerden oluştuğu, yalnızca üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırma sayısının az olduğu görülmektedir. Aynı zamanda araştırmalar ele alınan değişkenler açısından incelendiğinde, Türkiye’de romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin incelendiği araştırma sayısının yetersiz olduğu dikkat çekmektedir. Bu araştırmada ise üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin cinsiyet, aldatılma durumu, ilişki sayısı ve ilişki süresine göre farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Evlilik öncesi dönemde, kıskançlık duygusu ve bu duygu ile başa çıkma biçimleri gibi, romantik ilişkilere ilişkin sahip olunan duygu ve davranış kalıpları evlilikte de devam edebilmekte ve hem bireyin hem de bireyin partnerinin iyi oluşuna olumlu veya olumsuz yönde yansiyarak, bireyi, partneri ve/veya ilişkiyi etkileyebilmektedir (Arnett, 2004). Bu nedenle üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkma biçimleri ile ilgili değişkenlerin belirlenmesi, bireylerin daha sağlıklı yakın ilişkiler kurabilmelerine yardımcı olacaktır.

Bu doğrultuda bu araştırmada, üniversitede lisans öğrenimi gören öğrencilerin romantik ilişkilerinde kıskançlık ile başa çıkma biçimlerini çeşitli değişkenler açısından incelemek amaçlanmıştır.

Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerde kıskançlıkla yapıcı, yıkıcı-kaçıngan ve rakip odaklı başa çıkma biçimleri cinsiyete göre manidar düzeyde farklılaşmakta mıdır?
2. Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerde kıskançlıkla yapıcı, yıkıcı-kaçıngan ve rakip odaklı başa çıkma biçimleri daha önce aldatılıp aldatılmama durumuna göre manidar düzeyde farklılaşmakta mıdır?
3. Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerde kıskançlıkla yapıcı, yıkıcı-kaçıngan ve rakip odaklı başa çıkma biçimleri şimdiye kadarki romantik ilişki sayısına göre manidar düzeyde farklılaşmakta mıdır?

4. Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerde kıskançlıkla yapıcı, yıkıcı-kaçıngan ve rakip odaklı başa çıkma biçimleri mevcut romantik ilişkinin süresine göre manidar düzeyde farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin cinsiyete, aldatılma durumuna, ilişki sayısına ve ilişki süresine göre anlamlı olarak farklılık gösterip göstermediğinin incelendiği bu araştırma, betimsel tarama modeline göre yürütölmüştür. Betimsel tarama modeli kısaca, araştırmaya konu olan olay ya da durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2010). Frankel ve Wallen (1993)'e göre insanların ne düşündükleri ve ne yaptıklarının belirlenmesiyle ilgili araştırmalarda bu model kullanılabilir.

Araştırma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2015-2016 eğitim öğretim yılında Ankara Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören, en az altı aydır romantik bir ilişkisi olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden toplam 527 gönüllü üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Çalışma grubuna ilişkin tanıtıcı bilgiler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubunun cinsiyet, sınıf düzeyi ve fakülte türüne göre dağılımı

Kişisel bilgiler		f	%
Cinsiyet	Kadın	328	62
	Erkek	199	38
	Toplam	527	100
Sınıf	1	66	12
	2	111	21
	3	210	40
	4	140	27
	Toplam	527	100

Fakülte	Hukuk	49	9
	Siyasal Bilgiler	77	15
	İletişim	26	5
	Mühendislik	143	27
	Ziraat	46	9
	Dil-Tarih-Coğ.	90	17
	Eğitim Bilimleri	96	18
	Toplam	527	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin %62’si kadın, %38’i erkektir. Öğrencilerinin %40’ı üçüncü sınıfta okumaktadır. Öğrencilerin %27’si Mühendislik Fakültesi’nde, %9’u Ziraat Fakültesi’nde ve %60’ı sosyal bilimler alanında eğitim görmektedirler.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler ‘Kıskançlık Karşısında Gösterilen İletişim Tepkileri Ölçeği’ ve ‘Kişisel Bilgi Formu’ kullanılarak toplanmıştır.

Kıskançlık Karşısında Gösterilen İletişim Tepkileri Ölçeği (KKGİTÖ). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlığa karşı verdikleri tepkilerini ölçmek amacıyla Guerrero ve diğerleri tarafından (1995) geliştirilen ölçek Guerrero, Hannawa ve Babin (2011) tarafından gözden geçirilmiştir. 52 maddeden oluşan ölçek 7’li likert derecelendirmeye sahiptir (1= Hiç, 7= Çok). Dört boyut altında yer alan 11 alt ölçekten oluşan ölçeğin boyut ve alt ölçekleri; Yıkıcı iletişim boyutu: olumsuz iletişim, şiddet içeren iletişim, partneri kıskandırmak; Yapıcı iletişim boyutu: bütünleştirici iletişim ve telafi edici yenilemeler; Kaçınan iletişim boyutu: inkâr ve sessizlik ve Rakip odaklı iletişim boyutu: gözetleme, rakiple iletişim kurmak, rakibi küçümseme ve sahiplenme işaretleri olarak adlandırılmaktadır. Güvenirlilik çalışmasında ölçeğin iç tutarlık katsayıları alt ölçekler için sırasıyla .90, .92, .83, .87, .82, .73, .95, .87, .90, .84 ve .85 olarak bulunmuştur. Ölçeğin benzer ölçeklerle geçerliğine kanıt bulmak için Hendrick tarafından (1988) geliştirilmiş olan İlişki Durum Belirleme Ölçeği (İDBÖ) kullanılmıştır. İDBÖ ile Yapıcı iletişim arasında .36; Yıkıcı iletişim arasında -.30, Rakip odaklı iletişim arasında -.17 ve Kaçınan iletişim arasında -.07 korelasyon bulunmuştur.

Ölçek Türkçe’ye Hoşoğlu ve Sevim (2018) tarafından uyarlanmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonunda, orijinalölçekte ‘şiddet içeren iletişim’ faktöründe yer

alan bir maddenin, faktör yükünün düşük olması sebebiyle ölçekten çıkarılmasına karar verilmiş ve üç boyut (Yapıcı iletişim, Yıkıcı-Kaçınan iletişim, Rakip odaklı iletişim) altında toplanan 11 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Doğrulatoryıcı faktör analizi sonucunda uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmış ($\chi^2/sd = 3.33$; RMSEA = .073; CFI = .92; IFI = .92; RFI = .87; SRMR = .096 ve NNFI = .91) ve ölçeğin üç boyutlu yapısı doğrulanmıştır. Yapılan benzer ölçekler geçerliği çalışmasında KKGİTÖ ile İlişki Durum Belirleme Ölçeği (İDBÖ) arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Yapıcı iletişim için $r = .21$, Yıkıcı-Kaçınan iletişim için $r = -.34$ ve Rakip odaklı iletişim için $r = -.20$). Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları Yapıcı iletişim için 0.84, Yıkıcı-Kaçınan iletişim için 0.85 ve Rakip odaklı iletişim için 0.90'dır. Sonuç olarak; ölçek, 51 maddeden oluşan, 7'li Likert tipi bir ölçme aracı olarak tasarlanmıştır. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türk kültüründe, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlık karşısında gösterdikleri iletişim tepkilerini belirlemede kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Kişisel Bilgi Formu. Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin bilgileri elde etmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Bilgi formunda katılımcılara ilişki süreleri ve ilişkilerine ilişkin sorular sorulmuştur.

İşlem

Uygulama için gerekli etik izin, 2015-2016 öğretim yılında Ankara Üniversitesi Etik Kurul'undan alındıktan sonra, ölçekler, üniversitenin çeşitli fakültelerinde öğrenim görmekte olan öğrencilere, gönüllülükleri doğrultusunda, ders saati içerisinde uygulanmıştır. Uygulamaya başlamadan önce katılımcılara araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir ve uygulamaya yalnızca en az altı aydır romantik bir ilişkisi olan öğrenciler katılmıştır. Uygulama esnasında araştırma ve/veya ölçekler ile ilgili sorular sorular araştırmacı tarafından yanıtlanmıştır. Tüm ölçek setinin uygulanması yaklaşık 20 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Araştırmada kişisel bilgi formunda yer alan değişkenlere göre farklılaşma olup olmadığının belirlenmesinde IBM SPSS 20 programı kullanılmıştır. Elde edilen verilerden birden fazla bağımsız değişkenin, birden fazla bağımlı değişken üzerindeki etkisini incelemek amacıyla çok değişkenli varyans analizi

(MANOVA) kullanılmıştır (Tabachnick ve Feidell, 1996). Elde edilen istatistiklerin anlamlılığı .05 düzeyinde sınanmıştır.

Çoklu karşılaştırma analizlerinde farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Bonferroni çoklu karşılaştırmalar testi uygulanmıştır. Verilerin analizinde, özellikle üç ayrı hedef kitle olması, yani grup sayısının fazla olması ikili karşılaştırmalarda hata payının artmasına yol açmaktadır. Bu nedenle Bonferroni düzeltmesi (correction) yapılması önerilmektedir. Bonferroni düzeltmesi anlamlılık düzeyi/grup sayısı formülü ile belirlenmektedir (Vialatte ve Cichocki, 2008). Bu çalışmada anlamlılık düzeyi, Bonferroni düzeltmesi ile grup sayısı üç olduğu için $0.05/3 = 0.016$ olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla gruplar arasındaki farkın test edilmesi için kullanılan tek yönlü varyansanalizinde anlamlılık düzeyi 0.016 olarak alınmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, verilerin istatistiksel çözümlenmeleri sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

1. *Katılımcıların Kıskançla Başa Çıkma Biçimlerinin Cinsiyete Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular*

Katılımcıların KKGİTÖ'nden almış oldukları puanların cinsiyetlerine ilişkin betimsel istatistik sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların KKGİTÖ'nden almış oldukları puanların cinsiyetlerine ilişkin betimsel istatistik sonuçları

Kıskançlıkla Başa Çıkma Biçimi	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss
Yapıcı İletişim	Kadın	328	55.22	11.04
	Erkek	199	54.68	11.09
Yıkıcı-Kaçıngan İletişim	Kadın	328	63.51	15.30
	Erkek	199	60.47	14.79
Rakip Odaklı İletişim	Kadın	328	51.57	20.20
	Erkek	199	52.35	20.21

Kıskançlıkla başa çıkma değişkeninin alt boyutları olan yapıcı iletişim, yıkıcı-kaçıngan iletişim ve rakip odaklı iletişim değişkenlerinin kadın ve erkek

katılımcılara göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla çok yönlü varyans analizi(MANOVA) kullanılmıştır.

Cinsiyet değişkeni puanları üzerinde yapılan MANOVA sonuçları, katılımcıların romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkmak için kullandıkları iletişim biçimlerinin cinsiyetleri bakımından anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır, WilksLambda (λ) = 0.982, F (3, 523) = 3.258, $p < .05$. Katılımcıların kıskançlıkla başa çıkma biçimlerine göre cinsiyetlerine ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların kıskançlıkla başa çıkma biçimlerine göre cinsiyetlerine ilişkin varyans analizi sonuçları

Varyans Kaynağı	Bağımlı Değişken	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Cinsiyet	Yapıcı İletişim	35,859	1	35,859	,293	.589	.001
	Yıkıcı-	1144,500	1	1144,500	5,010	.026	.009
	Kaçınan İletişim						
	Rakip Odaklı İletişim	75,081	1	75,081	,184	.668	.000

Elde edilen sonuçlara göre, kadın ve erkek katılımcılar yıkıcı-kaçınan iletişim biçimi bakımından birbirinden farklı özellikler göstermektedirler. Kadın ve erkek katılımcıların ortalamaları incelendiğinde, kadın katılımcıların, erkek katılımcılara göre daha yüksek düzeyde yıkıcı-kaçınan iletişim ($\bar{X}_{kadın} = 63.51$ ve $\bar{X}_{erkek} = 60.47$) sergiledikleri saptanmıştır. Bu farka ilişkin etki büyüklüğü incelendiğinde küçük etki büyüklüğü olduğu ($\eta^2 = .009$) görülmektedir. Bu sonuç, romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkarken yıkıcı-kaçınan bir iletişim kullanmanın kadın katılımcılar arasında daha yaygın olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, analiz sonuçlarına göre, yapıcı iletişim (kadın katılımcılar, $\bar{X} = 55.22$, $S = 11.04$; erkek katılımcılar, $\bar{X} = 54.68$, $S = 11.09$) ve rakip odaklı iletişim (kadın katılımcılar, $\bar{X} = 51.57$, $S = 20.20$; erkek katılımcılar, $\bar{X} = 52.35$, $S = 20.21$) açısından kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

2. Katılımcıların Kıskançlıkla Başa Çıkma Biçimlerinin Aldatılma Durumuna Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

Katılımcıların aldatılma durumlarına ilişkin bilgi, "Aldatıldım" ve "Aldatılmadım" şeklinde kendi beyanları esas alınarak incelenmiştir.

Katılımcıların KKGİTÖ'nden almış oldukları puanların aldatılma durumlarına ilişkin betimsel istatistik sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların KKGİTÖ'nden almış oldukları puanların aldatılma durumlarına ilişkin betimsel istatistik sonuçları

Kıskançlıkla Başa Çıkma Biçimi	Aldatılma Durumu	N	\bar{X}	Ss
Yapıcı İletişim	Aldatıldım	156	55.46	11.02
	Aldatılmadım	371	54.82	11.07
Yıkıcı-Kaçınan İletişim	Aldatıldım	156	64.78	16.86
	Aldatılmadım	371	61.35	14.30
Rakip Odaklı İletişim	Aldatıldım	156	55.80	21.65
	Aldatılmadım	371	50.21	19.33

Katılımcıların kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin, ilişkisi devam ederken partnerinin gizli bir ilişkisi olanlarla olmayanların anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla MANOVA kullanılmıştır.

Aldatılma değişkeni puanları üzerinde yapılan MANOVA sonuçları, katılımcıların romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkmak için kullandıkları iletişim biçimlerinin aldatılma durumu bakımından anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır, WilksLambda (λ) = 0.982, F (3, 523) = 3.130, p<.05. Katılımcıların kıskançlıkla başa çıkma biçimlerine göre aldatılma durumlarına ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların kıskançlıkla başa çıkma biçimlerine göre aldatılma durumlarına ilişkin varyans analizi sonuçları

Varyans Kaynağı	Bağımlı Değişken	KT	Sd	KO	F	p	η^2
Aldatılma durumu	Yapıcı İletişim	44,526	1	44,526	,364	.547	.001
	Yıkıcı- Kaçınan İletişim	1288,454	1	1288,454	5,647	.018	.011
	Rakip Odaklı İletişim	3429,684	1	3429,684	8,532	.004	.016

Elde edilen sonuçlara göre, aldatılan ve aldatılmayan katılımcılar yıkıcı-kaçınan ve rakip odaklı iletişim düzeyleri bakımından birbirinden farklı özellikler göstermektedirler. Aldatılan ve aldatılmayan katılımcıların ortalamaları incelendiğinde, aldatılan katılımcıların, aldatılmayan katılımcılara göre daha yüksek düzeyde yıkıcı-kaçınan iletişim ($\bar{X}_{\text{aldatılan}} = 64.78$ ve $\bar{X}_{\text{aldatılmayan}} = 61.35$)

verakip odaklı iletişim ($\bar{X}_{\text{aldataılan}} = 55.80$ ve $\bar{X}_{\text{aldataılmayan}} = 50.21$) sergiledikleri saptanmıştır. Bu farklara ilişkin etki büyüklükleri incelendiğinde, etki büyüklüklerinin kk olduğu (sırasıyla $\eta^2=.011$ ve $\eta^2=.016$) grlmektedir. Bu sonuç, partneri tarafından aldatıldığını bildiren katılımcılar arasında, romantik ilişkilerde kiskanlıkla başa çıkarken yıkıcı-kaçıngan ve rakip odaklı bir iletişim kullanmanın daha yaygın olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, analiz sonuçlarına göre, yapıcı iletişim açısından aldatılan ($\bar{X} = 55.46$, $S = 11.02$) ve aldatılmayan ($\bar{X} = 54.82$, $S = 11.07$) katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

3. Katılımcıların Kiskanlıkla Başa ıkma Biçimlerinin İlişki Sayısına Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

İlişki sayısı değişkeni, řu ana kadar 1-2 ilişki yaşayanlar ($n = 288$), 3-5 ilişkisi olanlar ($n = 188$) ve 6 ve üzeri ilişki yaşayanlar ($n = 51$) şeklinde sınıflandırılmıştır. Katılımcıların KKGİTÖ'nden almış oldukları puanların ilişki sayılarına ilişkin betimsel istatistik sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların KKGİTÖ'nden almış oldukları puanların ilişki sayılarına ilişkin betimsel istatistik sonuçları

Kiskanlıkla Başa ıkma Biçimi	İlişki Sayısı	N	\bar{X}	Ss
Yapıcı İletişim	1-2	288	55.84	10.33
	3-5	188	53.02	12.11
	6 ve zeri	51	57.69	9.88
Yıkıcı-Kaçıngan İletişim	1-2	288	61.79	14.42
	3-5	188	63.33	16.42
	6 ve zeri	51	62.04	14.61
Rakip Odaklı İletişim	1-2	288	51.58	20.17
	3-5	188	51.39	20.70
	6 ve zeri	51	55.22	18.36

Katılımcıların kiskanlıkla başa çıkma biçimlerinin ilişki sayısı bakımından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla çok yönlü varyans analizi (MANOVA) kullanılmıştır.

Elde edilen MANOVA sonuçları, katılımcıların romantik ilişkilerinde kiskanlıkla başa çıkmak için kullandıkları iletişim biçimlerinin ilişki sayıları bakımından anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır, WilksLambda (λ)

= 0.974, $F(6, 1044) = 2.336$, $p < .05$. Katılımcıların kıskançlıkla başa çıkma biçimlerine göre ilişki sayılarına ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların kıskançlıkla başa çıkma biçimlerine göre ilişki sayılarına ilişkin varyans analizi sonuçları

Varyans Kaynağı	Bağımlı Değişken	KT	Sd	KO	F	p	η^2
İlişki sayısı	Yapıcı İletişim	1313,006	2	656,503	5,462	.004	.020
	Yıkıcı- Kaçınan İletişim		2	137,537	,597	.551	.002
	Rakip Odaklı İletişim	275,075					
		637,202	2	318,601	,781	.459	.003

Yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırmalar testi sonucu, ilişki sayısı az olan (ilişki sayısı 1-2 olan) katılımcıların ve çok sayıda ilişki yaşayan (ilişki sayısı 6 ve üzeri olan) katılımcıların, ilişki sayısı 3-5 olan katılımcılara oranla anlamlı derecede daha çok yapıcı iletişimi kullandıklarını göstermektedir ($\bar{X}_{1-2 \text{ ilişki}} = 55.84$, $p = .00$ ve $\bar{X}_{6 \text{ ve üzeri ilişki}} = 57.69$, $p = .011$). Bu farka ilişkin etki büyüklüğü incelendiğinde küçük etki büyüklüğü olduğu ($\eta^2 = .020$) görülmektedir. Bu sonuç, romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkarken yapıcı bir iletişim kullanmanın, ilişki sayısı az olan (ilişki sayısı 1-2 olan) katılımcılar ve çok sayıda ilişki yaşayan (ilişki sayısı 6 ve üzeri olan) katılımcılar arasında daha yaygın olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, analiz sonuçlarına göre, yıkıcı-kaçınan iletişim ($p > .016$) ve rakip odaklı iletişim ($p > .016$) açısından 1-2 ilişki yaşayan, 3-5 ilişkisi olan ve 6 ve üzeri ilişki yaşayan katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

4. Katılımcıların Kıskançlıkla Başa Çıkma Biçimlerinin İlişki Süresine Göre İncelenmesine İlişkin Bulgular

İlişki süresi değişkeni ay olarak ele alınmış ve kategoriler 6-11, 12-24 ve 25 ve üzeri şeklinde incelenmiştir. Katılımcıların KKGİTÖ'nden almış oldukları puanların ilişki sürelerine ilişkin betimsel istatistik sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların KKGİTÖ'ndenalmış oldukları puanların ilişki sürelerine ilişkin betimsel istatistik sonuçları

Kıskançlıkla Başa Çıkma Biçimi	İlişki Süresi	N	\bar{X}	Ss
Yapıcı İletişim	6-11	185	55.08	11.48
	12-24	155	55.21	10.44
	25 ve üzeri	187	54.79	11.17
Yıkıcı-Kaçınan İletişim	6-11	185	63.50	14.67
	12-24	155	61.73	16.32
	25 ve üzeri	187	61.77	14.66
Rakip Odaklı İletişim	6-11	185	52.98	19.41
	12-24	155	52.39	21.23
	25 ve üzeri	187	50.34	20.07

Katılımcıların kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin, ilişki süreleri bakımından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla MANOVA kullanılmıştır.

İlişki süresi değişkeni puanları üzerinde yapılan MANOVA sonuçları, katılımcıların romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkmak için kullandıkları iletişim biçimlerinin ilişki süreleri bakımından anlamlı farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır, WilksLambda (λ) = 0.994, F (6, 1044) = 0.492, $p > .05$. Katılımcıların kıskançlıkla başa çıkma biçimlerine göre ilişki sürelerine ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Katılımcıların kıskançlıkla başa çıkma biçimlerine göre ilişki sürelerine ilişkin varyans analizi sonuçları

Varyans Kaynağı	Bağımlı Değişken	KT	Sd	KO	F	p	η^2
İlişki süresi	Yapıcı İletişim	8003,782	2	102,613	,817	.864	.124
	Yıkıcı- Kaçınan İletişim	19046,478	2	244,186	1,072	.328	.157
	Rakip Odaklı İletişim	32573,128	2	417,604	1,028	.420	.152

Bu sonuca göre, katılımcıların romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkmak için kullandıkları iletişim biçimleri, ilişki süreleri açasından anlamlı farklılık göstermemektedir.

TARTIŞMA

Araştırma bulguları, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin cinsiyet, aldatılma durumu ve ilişki sayısına göre anlamlı olarak farklılaştığını, ancak ilişki süresine göre anlamlı bir değişim olmadığını göstermiştir.

Romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkarken kadın katılımcıların erkek katılımcılardan daha çok yıkıcı-kaçınan bir iletişim biçimini kullandıkları görülmektedir. Bu sonuç literatürdeki sonuçlarla tutarlıdır (DeWeerth ve Kalma, 1993; Paul, Foss ve Galloway, 1993; Tamres, Janicki ve Helgeson, 2002). Bu araştırmalara ilave olarak Türkiye’de üniversite öğrencileri üzerinde nitel yöntem kullanılarak yapılan bir araştırmada da bu araştırma ile benzer şekilde, kadın katılımcıların romantik ilişkilerinde kıskançlık hissettiklerinde daha olumsuz başa çıkma davranışları sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır (Sevim ve Hoşoğlu, 2013). Bu sonuçlar, üniversite öğrencileri arasında, kadınların genel olarak erkeklere kıyasla daha az saldırgan davranışlarda bulunmalarına rağmen, ilişkide yaşanan problemleri erkeklere göre daha tehdit edici olarak algıladıkları ve bundan dolayı romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkarken de yıkıcı-kaçınan bir iletişim kullandıkları şeklinde yorumlanabilir.

Bununla birlikte erkeklerin yıkıcı kaçınan iletişimi kadınlara göre daha az kullandıklarını ifade etmeleri beklendik bir bulgu değildir. Ancak cinsiyet ve duyguların ifade edilmesi arasındaki ilişkinin varlığının, toplumda kadın ve erkeklere atfedilen cinsiyet rolleri ile yakından ilişkili olduğu düşünülmektedir. Cinsiyet rolleri, kadının ve erkeğin toplumsal olarak belirlenmiş cinsiyet özelliklerine göre toplum içinde üstlenmesi beklenen roller, sahip olması istenen davranış ve tutumlardır (Bem, 1984). Cinsiyet rollerine göre genel olarak kadınlardan duygularını belli etmeleri (Ickes, 1993), erkeklerden ise duygularını açığa vurmamaları beklenmektedir (Bem, 1974). Yapılan araştırmalar da kadınların erkeklere oranla duygularını ifade etme konusunda daha çok desteklendiğini (Flannery, 1993) ve duygularını daha çok ifade ettiklerini göstermektedir (Clancy ve Dollinger, 1993). Bu nedenle bu araştırmada kadınların yıkıcı kaçınan iletişimi erkeklere göre daha çok kullandıklarını belirtmelerinin, kıskançlık duygularını ve bu duyguya yönelik tepkilerini daha kolay ifade etmelerine ilişkin öğrenilmiş cinsiyet rollerinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Literatürde bu araştırmanın sonucunu desteklemeyen araştırmalar da bulunmaktadır. Bazı araştırmalarda, kadınların kıskançlık hissettiklerinde ‘yapıcı’ başa çıkma biçimlerine, erkeklerinse ‘yıkıcı’ başa çıkma biçimlerine başvurduklarını göstermiştir (Brehm, 1992; Carson ve Cupach, 2000; Demirtaş ve Dönmez, 2006; DeSteno, Bartlett, Braverman ve Salovey, 2002; Guerrero ve diğerleri, 2004; Melamed, 1991; Pines ve Aronson, 1983; Sagarin ve diğerleri, 2012; Warber, 2007). Bu araştırmaların yanı sıra Bevan (2011) romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkmak için kullanılan iletişim biçimlerinin cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını araştıran 10 araştırmanın sonuçlarını incelediği bir meta analiz çalışması yapmıştır. Bu çalışmada, yıkıcı ve kaçınan başa çıkma biçimlerinin kadınlar ve erkekler tarafından eşit derecede kullanırken, yapıcı iletişimin kadınlar tarafından daha çok kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda incelenen bu araştırmaların bazılarının sonuçlarına göre, kadınlara kıyasla erkekler, rakip odaklı başa çıkma biçimlerini daha çok kullanmaktadır. Literatürde cinsiyete göre farklı sonuçlar elde edilmiş olmasının bireylerin ilişki durumları, ilişki süreleri, yaşları, sosyo-ekonomik düzeyleri, eğitim seviyeleri, yetiştikleri ortamın kültürel özellikleri, kişilik özellikleri gibi birçok faktörden kaynaklanabileceği düşünölmektedir.

Diğer taraftan, bu araştırmanın sonuçlarının, kadın katılımcıların romantik ilişkilerinde erkek katılımcılardan daha çok yıkıcı-kaçınan bir iletişim biçimini kullandıklarını göstermesi, araştırmada kullanılan ölçeğin yıkıcı-kaçınan boyutunun, ‘olumsuz iletişim’, ‘partneri kıskandırmak’, ‘sessizlik’ ve ‘inkar’ faktörleri ile ilgili daha çok madde içerirken, fiziksel şiddeti içeren yalnızca bir faktörünün (‘şiddet içeren iletişim’) olması, dolayısıyla, sözel saldırganlık ile ilgili daha fazla madde içermesi ile ilişkili olabileceği düşünölmektedir. Bu konuda yapılacak yeni araştırmalar, cinsiyet ile romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkarken kullanılan iletişim biçimleri arasındaki ilişkiyi açıklamada katkı sağlayacaktır.

Romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkarken, aldatıldığını bildiren katılımcıların aldatılmadığını bildiren katılımcılardan daha çok yıkıcı-kaçınan ve rakip odaklı iletişim biçimini tercih ettikleri görölmektedir. Alanyazında romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkma biçimleri ile sadakatsizliğin incelendiği bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bununla birlikte araştırmacılar, çoğu durumda, sadakatsizlik yalnızca bir ihtimal olduğuunda bile, birçok bireyde kıskançlık uyandırabildiğini belirtmişlerdir (Berman ve Frazier, 2005; Buunk ve Dijkstra, 2000; Edlund, 2006; Rydell ve Bringle, 2007). Diğer taraftan

aldatıldıklarını düşünen bireylerin daha yoğun kıskançlık hissettikleri ifade edilmektedir (Harris, 2002; Honeycutt ve Cantrill, 2014). Bu durumda bireyler ortaya çıkan kıskançlık hisleriyle başa çıkmak için rakip odaklı bir başa çıkma biçimini tercih edebilirler. Aynı zamanda aldatılma yaşantısına sahip bireyler, benlik algılarını ve benlik saygılarını korumaya dönük davranışlarda bulunurlar. Bu sebeple ilişkilerinin geleceği ve partnerlerinin ilişkilerine yönelik hedefleri hakkında bir belirsizlik hissetme durumları halinde kıskançlıklarını ifade etmeyebilirler. Bununla birlikte aldatılma deneyimi sonunda ortaya çıkan yoğun kıskançlık duygusu ve ona eşlik eden öfke, kızgınlık gibi olumsuz duygular neticesinde bireyler ilişkilerine dair hissettikleri belirsizlikten kurtulmak için daha yıkıcı bir iletişim kullanabilirler. Eğer sadakatsizlik deneyimi mevcut ilişkide değil de daha önceki ilişki veya ilişkilerde meydana geldiyse, bireyler geçmiş yaşantılarının etkisiyle, kıskançlık hissettiklerinde, rakip olarak gördükleri kişilere daha çok odaklanabilirler ve/veya bu bireyler sadakatsizlik yaşantısına karşı eşik düzeyleri daha düşük olabileceği için daha yıkıcı-kaçıngan bir başa çıkma biçimi kullanabilirler. Bu gibi durumlarda bireyler kıskançlık hisleri ile başa çıkmak için partnerle tartışmak, partneri kıskandırmak, suçlamak, tehdit etmek gibi yıkıcı bir iletişim veya partnerin olası rakiplere erişimini sınırlamak, rakiple iletişim kurmaya çalışmak gibi rakip odaklı bir iletişim tercih edebilirler (Guerrero ve Andersen, 1998b; Guerrero, Hannawa ve Babin, 2011; Pfeiffer ve Wong, 1989). Bu sebeplerle aldatılma yaşantısı olan bireylerin yıkıcı-kaçıngan ve rakip odaklı bir iletişim kullanmalarının beklenen bir sonuç olduğu ifade edilebilir.

İlişki sayısı değişkeni ele alındığında ortaya çıkan bulgular ise ilişki sayısı 1-2 ve 6 ve üzeri olan katılımcıların, ilişki sayısı 3-5 olan katılımcılara oranla anlamlı derecede daha fazla yapıcı iletişimi kullandıklarını göstermektedir. Alanyazında romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkma biçimleri ile ilişki sayısının incelendiği bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bununla birlikte literatürde, ilişki deneyiminin, bireylerin mevcut ilişkilerindeki problemleri çözme davranışları üzerinde etkili olduğu vurgulanmaktadır. Gizir (2013)'e göre daha önce ilişki deneyimine sahip olmayan bireyler, ilişkilerine dair daha mükemmeliyetçi bir tutum sergileyebilir ve yüksek düzeyde işlevsel olmayan romantik ilişki inançlarına sahip olabilirler. Örneğin, Küçükarslan ve Gizir (2014) de bir araştırmalarında ilk ilişkisini yaşayan üniversite öğrencilerinin, ilk ve tekise aşkın sonsuza kadar devam edeceğine ve birey için yalnızca bir tek gerçek aşk olabileceğine yönelik bir ilişki inancına sahip olduklarını ortaya çıkarmıştır. Bu

inançlar bireylerin ilişkilerinin devam edeceğine yönelik güdülenmelerini arttırarak (Sprecher ve Metts, 1999), ilişkileri ile ilgili problemleri görmezden gelmelerini veya bu problemler karşısında daha iyimser olmalarını sağlayabilir (Küçükarslan ve Gizir, 2014). Dolayısıyla romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkarken ilişki sayısı 1-2 olan öğrencilerin, ilişki sayısı 3-5 olan öğrencilere göre daha çok yapıcı bir iletişim kullanmaları, ilk ilişkilerine çok önem vermeleri ve ilk ilişkilerinde olumlu duyguları daha yoğun yaşamaları ile ilgili olabilir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç, ilişki sayısı 6 ve üzeri olan öğrencilerin, ilişki sayısı 3-5 olan öğrencilere oranla romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkarken yapıcı iletişimi daha çok kullandıkları yönündedir. Bu sonucun da literatür ile tutarlı olduğu söylenebilir. Örneğin Bahadır'a göre (2006) ilişki sayısı arttıkça, partnerler arasında yaşanan çatışma sıklığı azalmaktadır. Romantik ilişkilerde kıskançlık da partnerler arasında çatışma ortaya çıkaran bir ilişki problemi olarak değerlendirildiğinde, ilişki sayısı arttıkça, partnerlerin yapıcı başa çıkma biçimlerini tercih etmeleri beklenen bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Aynı zamanda kıskançlık hissedildiğinde gösterilen tepkiler ve kullanılan başa çıkma biçimleri, daha sonraki öğrenmeler ile şekillenmektedir (Attridge, 2013; Bevan, 2009; Mathes ve Deuger, 1982). Çünkü bireylerin geçmiş ilişki yaşantıları, mevcut ilişkilerindeki, kıskançlık deneyimleri gibi, ilişki problemleri ile başa çıkma davranışlarını etkilemektedir (Nagra, 2003). Bu nedenle kıskançlığın deneyimlenmesi ve ifade edilmesi de zamanla değişebilmektedir (Buunk, 1982). Böylelikle bireyler mevcut ilişkilerinde, geçmiş ilişkilerinden farklı şekillerde kıskançlıkla başa çıkabilmektedirler. Örneğin daha sonraki ilişkilerde partnerler farklı ilişki ödülleri sağlayabilirler (Mathes, 1986) ve bu nedenle ilişkisini sürdürmek isteyen bireyler kıskançlıkla başa çıkarken daha yapıcı yollar tercih edebilirler. İlave olarak Brehm ve diğerleri (2001)'ne göre, kıskançlık ile yapıcı olarak başa çıkabilmek için öncelikle, kıskançlık 'gerçek aşk'ın bir işaretidir düşüncesinden uzaklaşılmalıdır. İlişki sayısı arttıkça gerçekçi olmayan ilişki inançları azaldığı için, bireyler ilişki problemlerini azaltmaya yönelik daha yapıcı bir tutum göstermeye başlayabilirler (Küçükarslan ve Gizir, 2014).

Son olarak, bu araştırmadan elde edilen bulgular, katılımcıların romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkmak için kullandıkları iletişim biçimlerinin, ilişki süreleri bakımından anlamlı farklılık göstermediği yönündedir. Romantik ilişkilerde kıskançlıkla başa çıkma biçimleri ile ilişkinin süresi arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar, ilişkinin süresi arttıkça yıkıcı baş etme biçimlerine

başvurma sıklığı azalırken, yapıcı baş etme biçimlerine başvurma sıklığının ise arttığını göstermiştir (Demirtaş ve Dönmez, 2006; Guerrero ve diğerleri, 1993; Knox ve diğerleri, 1999). Bu çalışmada ise ilişkinin süresi ile kıskançlıkla başa çıkma biçimleri arasında anlamlı bir farklılık elde edilmeyerek literatürdeki araştırmalardan farklı bir sonuç ortaya çıkmıştır. İlişkinin süresi ile kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin arasındaki ilişkiyi ele alan araştırmalar incelendiğinde, katılımcıların hem evli olan hem de evli olmayan bireylerden oluştuğu ve araştırmalarda evli olan ve olmayan bireylerin romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin karşılaştırıldığı gözlenmektedir. Evli bireylerin hem duygusal hem de maddi olarak ilişkilerine yönelik yaptıkları yatırımlar evli olmayan bireylere göre daha fazla olabilir. İlişkiye fazla yatırım yapılması evli bireylerin, ilişkilerini bitirmeleri halinde zaman, enerji ve maddi kaynaklar gibi yönlerden büyük bir kayba uğrayabileceklerini düşünmelerine sebep olabilir. Bu durum evli bireylerin partnerlerine ve ilişkilerine yüksek düzeyde bağlı olmalarını ve ilişkilerini bitirebilecek olası tartışmalara karşı daha temkinli olmalarını sağlayabilir. Bu sebeple evli bireyler kıskançlık gibi ilişki problemleri ile karşılaştıklarında ilişkilerinin sonlanmasına neden olabilecek riskli tartışmalardan uzak durarak daha yapıcı bir iletişim kullanmayı tercih edebilirler. Bu çalışmada ise katılımcıların ilişki süresi ortalama iki yıldır ve katılımcıların tamamını evli olmayan bireyler oluşturmuştur. Çalışma grubundaki bu farklılık, ilişkinin süresi ile kıskançlıkla başa çıkma biçimleri arasında anlamlı bir farklılık elde edilmemesi üzerinde etkili olmuş olabilir.

Sonuç olarak, araştırmanın sonuçları üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkma biçimlerinin cinsiyet, aldatılma durumu ve ilişki sayılarına göre anlamlı olarak farklılaştığını; ilişki süresi açısından ise anlamlı bir farklılık olmadığını göstermiştir. Bu çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, üniversitelerde çalışan ruh sağlığı uzmanlarının, danışanlarının romantik ilişkilerinde kıskançlıkla başa çıkma biçimlerini belirleyerek ve bu başa çıkma biçimleri ile ilgili değişkenleri dikkate alarak, elde ettikleri bu bilgileri danışanlarının olumsuz ilişkisel davranışları hakkında iç gözü kazanmalarını sağlamak için kullanabilecekleri düşünülmektedir. Aynı zamanda bu bilgilere sahip olmak, uzmanlara, danışanlarına, kıskançlık hissettiklerinde daha yapıcı başa çıkma davranışları sergilemeyi öğretmelerine yardımcı olabilir.

Kıskançlık, 'normal'den, patolojik (hastalıklı) kıskançlığa kadar değişen bir süreklilikte kavramsallaştırılmaktadır (Cipriani, Vedovello, Nuti ve

Fiorino,2012; Cobb, 1979). Bu araştırma normal kıskançlık hissedeni katılımcılar ile yürütölmüştür. Gelecek araştırmalarda hastalıklı kıskançlık kavramı ve ölkemizde nasıl ortaya çıktığı incelenebilir. Ayrıca, bu kıskançlık biçimi ile ilişkili değişkenler araştırılabilir. Böylelikle hastalıklı kıskançlık ile başa çıkmak için müdahale programları geliştirilebilir.

Yazarlar Hakkında / About Authors

Rumeysa Hoşoğlu. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Ondokuz Mayıs Üniversitesi rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünde tamamladıktan sonra, Ankara Üniversitesinde, aynı bölümde doktora eğitimini tamamladı. Kapadokya Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Bölümü'nde doktor öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Çalışma konuları arasında, romantik ilişkiler, kıskançlık, psikolojik sağlamlık, öz yeterlik ve affetme çalışmaları bulunmaktadır.

First Author. After completing her undergraduate and graduate education at Ondokuz Mayıs University on guidance and psychological counseling, she completed her doctorate at the same department at Ankara University. She has been working as an assistant professor in Child Development Department of Cappadocia University. Her research interests include topics as, romantic relationships, jealousy, psychological resilience, self-efficacy and forgiveness.

Seher Sevim. Ankara Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Çalışma konuları arasında Aile rehberliği, kadının çalışmasına karşı tutumlar, ergenlerin ana babalarıyla ilişkileri gibi konularda yayınları vardır.

She has been working as a professor in Guidance and Counseling Department of Ankara University. Her research interests are family life education, women's work roles, adolescent-parent relationships.

Yazar Katkıları / Author Contributions

Bu çalışma, RH'nin, Prof. Seher Sevim'in danışmanlığında bitirdiği doktora tezinin bir parçasıdır. Bu nedenle Prof. Seher Sevim, çalışmanın tamamında katkı sağlamıştır.

This study is part of the PhD dissertation that RH has completed under the supervision of Prof. Seher Sevim. Therefore, Prof. Seher Sevim contributed throughout the study.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

The authors declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article.

Fonlama / Funding

Bu çalışma TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

This study was supported by TUBITAK.

Etik Bildirim / Ethical Standards

Çalışma için etik izin Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan alınmıştır.

Ethical permission was granted from Ankara University Scientific Research and Publication Ethics Committee.

ORCID

Rumeysa Hoşoğlu <https://orcid.org/0000-0003-3033-2965>

Seher Sevim <https://orcid.org/0000-0002-4914-2486>

TEŞEKKÜR

Bu çalışma, ikinci yazarın danışmanlığında ilk yazarın yaptığı doktora tezinden üretilmiştir ve TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

KAYNAKÇA

- Akdur, S. ve Aslan, B. (2017). Duygusal zekâ ile ilişki doyumu arasında duygu düzenleme gücü ve romantic kıskançlığın aracılığı. *Nesne Psikoloji Dergisi (NPD)*, 5(9), 71-88. DOI: 10.7816/nesne-05-09-04
- Alpay, A. (2009). *Yakın ilişkilerde bağışlama: Bağışlamanın; bağlanma, benlik saygısı, empati ve kıskançlık değişkenleri yönünden incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisanstezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Arnett, J. J. (2004). *Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties*. New York: Oxford University Press.
- Arslan, S. (2015). *Adult attachment, stage of threat, and romantic jealousy in relation to psychopathological symptoms: importance of personal characteristics and quality of relationship*. Unpublished graduate dissertation, Middle East Technical university, Ankara.
- Attridge, M. D. (2013). Jealousy and relationship closeness: Exploring the good (reactive) and bad (suspicious) sides of romantic jealousy. *Sage Open*, 3(1), 1-16. DOI: 10.1177/2158244013476054
- Bahadır, S. (2006). *Romantik ilişkilerde bağlanma stilleri, çatışma çözme stratejileri ve olumsuz duygu durumu düzenleme arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Bem, S. L. (1974). Sex role adaptability: One consequence of psychological androgyny. *Journal of Personality and Social Psychology*, 31, 634-643. DOI: 10.1037/h0077098
- Bem, S. L. (1984). Androgyny and gender schema theory: A conceptual and empirical integration. In T. B. Sonderegger (Eds.), *Psychology and gender: Nebraska Symposium on Motivation*, Nebraska: University of Nebraska Press.
- Berman, M. I. ve Frazier, P. A. (2005). Relationship power and betrayal experience as predictors of reactions to infidelity. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31(12), 1617-1627. DOI: 10.1177/0146167205277209
- Bevan, J. L. (2009). *Life without jealousy: A Practical Guide*. Ann Arbor: Loving Healing Press.
- Brehm, S. S. (1992). *Intimate relationships*. NY: McGraw Hill.
- Brehm, S. S., Miller, R., Perlman, D. and Campbell, M. S. (2001). *Intimate relationships*. New York: McGraw-Hill.
- Bull, A. J. (1997). *An investigation of the relationship between communication competence and interactive strategies for coping with romantic jealousy* (Unpublished master's thesis). University of Nebraska at Omaha, Omaha.
- Burchell, J. L. ve Ward, J. (2011). Sex drive, attachment style, relationship status and previous infidelity as predictors of sex differences in romantic jealousy. *Personality and Individual Differences*, 51, 657-661. DOI: 10.1016/j.paid.2011.06.002
- Buss, D. M. (2000). *The dangerous passion: Why jealousy is as necessary as love and sex*. New York: The Free Press.

- Buss, D. M. ve Shackelford, T. K. (1997). Susceptibility to infidelity in the first year of marriage. *Journal of Research in Personality*, 31, 193-221. DOI: 10.1006/jrpe.1997.2175
- Buunk, B. P. (1982). Strategies of jealousy: Styles of coping with extramarital involvement of the spouse. *Family Relations*, 31, 13-18. DOI: 10.2307/584196
- Buunk, B. P. ve Dijkstra, P. (2000). Extradyadic relationships and jealousy. In H. Clyde and H. Susan (Eds.). *Close Relationships: A Sourcebook*. London: Sage Publications.
- Campos, J. J., Walle, E. A. ve Dahl, A. (2013). What is missing in the study of the development of jealousy? In S. L. Hart and M. Legerstee (Eds.). *Handbook of Jealousy theory, Research, and Multidisciplinary Approaches* (pp. 331-361). Oxford: Wiley-Blackwell Publishing.
- Carson, C. L. ve Cupach, W. R. (2000). Fueling the flames of the green-eyed monster: The role of ruminative thought in reaction to romantic jealousy. *Western Journal of Communication*, 64, 308-329. DOI: [10.1080/10570310009374678](https://doi.org/10.1080/10570310009374678)
- Cipriani, G., Vedovello, M., Nuti, A. ve Fiorino, A. (2012). Dangerous passion: Othello syndrome and dementia. *Psychiatry and clinical neurosciences*, 66(6), 467-473. DOI: 10.1111/j.1440-1819.2012.02386.x
- Clancy, S. M. ve Dollinger, S. J. (1993). Photographic depictions of the self: Gender and age differences in social connectedness. *Sex Roles*, 29, 477-495. DOI: 10.1007/BF00289322
- Clanton, G. ve Smith, L. G. (1998). *Jealousy*. Maryland: University Press of America Inc.
- Cobb, J. (1979). Morbid jealousy. *British Journal of Hospital Medicine*, 21(5), 511-518.
- Connolly, J. ve Goldberg, A. (1999). Romantic relationships in adolescence: The role of friends and peers in their emergence and development. In W. Furman, B. B. Brown, & C. Feiring (Eds.). *The development of romantic relationships in adolescence* (pp. 266-290). New York: Cambridge University Press.
- Curun, F. ve Çapkin M. (2014). Romantik kıskançlığın bağlanma stilleri, benlik saygısı, kişilik özellikleri ve evlilik doyumu açısından yordanması. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 34(1), 1-22.
- Demirtaş, H. A. (2004). *Yakın ilişkilerde kıskançlık: Bireysel, ilişkisel ve durumsal değişkenler*. Yayımlanmış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Demirtaş, H. A. ve Dönmez, A. (2006). Yakın ilişkilerde kıskançlık: Bireysel, ilişkisel ve durumsal değişkenler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(3), 181-191.
- Desteno, D. A., Bartlett, M. Y., Braverman, J. ve Salovey, P. (2002). Sex differences in jealousy: Evolutionary mechanism or artifact of measurement? *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(5), 1103-1116. DOI: 10.1037//0022-3514.83.5.1103
- Deweerth, C. ve Kalma, A. P. (1993). Female aggression as a response to sexual jealousy: A sex role reversal. *Aggressive Behavior*, 19, 265-279. DOI: 10.1002/1098-2337
- Dodge, A. R. (1991). *Gender, relationship power, and coping with romantic jealousy*. Unpublished doctoral dissertation, Tech university, Texas.
- Edlund, J. E. (2006). Sex differences in jealousy in response to actual infidelity. *Evolutionary Psychology*, 4, 462-470. DOI: 10.1177/147470490600400137

- Ellis, A. ve Dryden, W. (2007). *The practice of rational emotive behavior therapy*. Springer Publishing Company.
- Fitness, J. ve Fletcher, G. J. (1993). Love, hate, anger, and jealousy in close relationships: A prototype and cognitive appraisal analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 6(5), 942-958.
- Flannery, D. J. (1993). Affective expression and emotion in early adolescence: An introduction. *Journal of Early Adolescence*, 13(4), 356-360. DOI: 10.1177/0272431693013004001
- Fraenkel R. J. ve Wallen E. N. (1993). *How to design and evaluate research in education* (4th ed.) Illinois: F. E. Peacock.
- Gizir, C. A. (2013). Üniversite öğrencilerinin ilişki inançlarının cinsiyet ve romantik ilişki yaşama durumlarına göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 38(170), 372-383.
- Graham, K. ve Wells, S. (2001). The two worlds of aggression for men and women. *Sex Roles*, 45, 595-622. DOI: 10.1023/A:1014811624944
- Guerrero, L. K. ve Andersen, P. A. (1998a). The dark side of jealousy and envy: Desire, delusion, desperation, and destructive communication. In Spitzberg, B. H. and Cupach, W. R. (Eds.). *The dark side of close relationships* (p. 33-70). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Guerrero, L. K. ve Andersen, P. A. (1998b). Jealousy experience and expression in romantic relationships. In P. A. Andersen & L. K. Guerrero (Eds.), *Handbook of communication and emotion* (pp. 155-188). San Diego: Academic Press.
- Guerrero, L. K. ve Reiter, R. L. (1998). Expressing emotion: Sex differences in social skills and communicative responses to anger, sadness, and jealousy. In D.J. Canary & K. Dindia (Eds.). *Sex differences and similarities in communication: Critical essays and empirical investigations of sex and gender in interaction* (pp. 321-350). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Guerrero, L. K., Andersen, P. A., Jorgensen, P. F., Spitzberg, B. H. ve Eloy, S. V. (1995). Coping with the green-eyed monster: Conceptualizing and measuring communicative responses to romantic jealousy. *Western Journal of Communication*, 59, 270-304. DOI: [10.1080/10570319509374523](https://doi.org/10.1080/10570319509374523)
- Guerrero, L. K., Eloy, S. V., Jorgensen, P. F. ve Andersen, P. (1993). Hers or his? Sex differences in the experience and communication of jealousy in close relationships. In P. J. Kalbfleish (Ed.). *Interpersonal communication: Evolving interpersonal relationships* (pp. 109-132). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Guerrero, L. K., Hannawa, A. F. ve Babin, E. A. (2011). The Communicative Responses to Jealousy Scale: Revision, Empirical Validation, and Associations with Relational Satisfaction. *Communication Methods and Measures*. 5(3), 223-249. DOI: [10.1080/19312458.2011.596993](https://doi.org/10.1080/19312458.2011.596993)
- Guerrero, L. K., Spitzberg, B. H. ve Yoshimura, S. M. (2004). Sexual and emotional jealousy. In J. H. Harvey, A. Wenzel, & S. Sprecher (Eds.). *The handbook of sexuality in close relationships* (pp. 311-345). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

- Güngör-Houser, A. (2009). *Evlilibireylerin sahip oldukları iletişim çatışması türü, romantic kıskançlık ve duygusal zeka düzeylerinin evlilik doyumları üzerine etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Harris, C. R. (2002). Sexual and romantic jealousy in heterosexual and homosexual adults. *Psychological Science*, 13, 7-12. DOI: 10.1111/1467-9280.00402
- Harris, C. R. (2004). The evolution of jealousy: Did men and women, facing different selective pressures, evolve different "brands" of jealousy? Recent evidence suggests not. *American Scientist*, 92(1), 62-71.
- Honeycutt, J. M. veCantrill, J. G. (2014). *Cognition, communication, and romantic relationships*. Routledge.
- Hoşoğlu, R. veSevim, S. (2018). Kıskançlık Karşısında Gösterilen İletişim Tepkileri Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 2(2), 37- 55.
- Ickes, W. (1993). Traditional gender roles: Do they make, and then break, our relationships? *Journal of Social Issues*, 49, 71-86. DOI: 10.1111/j.1540-4560.1993.tb01169.x
- Karasar, N. (2010). *BilimselAraştırmaYöntemi*. (21. Basım) Ankara: Nobel YayınDağıtım.
- Knox, D., Zusman, M. E., Mabon, L. ve Shriver, L. (1999). Jealousy in college student relationships. *College Student Journal*, 33, 328-331.
- Küçükarslan, M. veGizir, C. A. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişki İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 148-159.
- Mathes, E. W. (1986). Jealousy and romantic love: A longitudinal study. *Psychological Reports*, 58, 885-886. DOI: 10.2466/pr0.1986.58.3.885
- Mathes, E. W. veDeuger, D. J. (1982). Jealousy, a creation of human culture? *Psychological Reports*, 51, 351-354. DOI: 10.2466/pr0.1982.51.2.351
- Melamed, T. (1991). Individual differences in romantic jealousy: The moderating effect of relationship characteristics. *European Journal of Social Psychology*, 21, 455-461. DOI: 10.1002/ejsp.2420210508
- Mullen P. E. ve Martin J. (1994). Jealousy: a community study. *British Journal of Psychiatry*, 164(1), 35-43. DOI: [10.1192/bjp.164.1.35](https://doi.org/10.1192/bjp.164.1.35)
- Nagra, S. (2003). *Jealousy in romantic relationships: The effects of manipulating self-esteem*. Unpublished master's thesis, Laurentian university, Ontario.
- Ökten, M. (2016). *Modeling the relationship between romantic jealousy and relationship satisfaction: the mediator roles of rumination, co-rumination and self-compassion*. Unpublished doctoral dissertation, Middle East Technical university, Ankara.
- Paul, E. L., Foss, M. A. ve Galloway, J. (1993). Sexual jealousy in young women and men: Aggressive responsiveness to partner and rival. *Aggressive Behavior*, 19, 401-420. DOI: 10.1002/1098-2337
- Pfeiffer, S. M. ve Wong, P. T. (1989). Multidimensional jealousy. *Journal of Social and Personal Relationships*, 6, 181-196.

- Pines, A. M. (1998). *Romantic jealousy: Causes, symptoms, cures*. New York: Routledge.
- Pines, A. M. ve Aronson, E. (1983). Antecedents, correlates, and consequences of sexual jealousy. *Journal of Personality*, 51(1), 108-136. DOI: 10.1111/j.1467-6494.1983.tb00857.x
- Power, C., Koch, T., Kralik, D. ve Jackson, D. (2006). Love struck: women, romantic love and intimate partner violence. *Contemporary Nurse*, 21(2), 174-185. DOI: [10.5172/conu.2006.21.2.174](https://doi.org/10.5172/conu.2006.21.2.174)
- Rydell, R. J. ve Bringle, R. G. (2007). Differentiating reactive and suspicious jealousy. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 35(8), 1099-1114. DOI: 10.2224/sbp.2007.35.8.1099
- Sagarin, B. J., Martin, A. L., Coutinho, S. A., Edlund, J. E., Patel, L., Skowronski, J. J. ve Zengel, B. (2012). Sex differences in jealousy: A meta-analytic examination. *Evolution and Human Behavior*, 33(6), 595-614. DOI: 10.1016/j.evolhumbehav.2012.02.006
- Scheinkman M. ve Werneck, D. (2010). Disarming jealousy in couple's relationships: A multidimensional approach. *Family Process*, 49(4). DOI: 10.1111/j.1545-5300.2010.01335.x
- Sevim, S. ve Hoşoğlu, R. (2013, Eylül). *How jealous are Ankara University students? İstanbul 2013 World Congress of Psychological Counselling and Guidance*'dasunulan bildiri. Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Sharpsteen, D. J. (1991). The organization of jealousy knowledge: Romantic jealousy as a blended emotion. In P. Salovey (Ed.). *The Psychology of Jealousy and Envy* (pp. 252-270). New York: The Guilford Press.
- Sprecher, S. ve Metts, S. (1999). Romantic beliefs: Their influence on relationships and patterns of change over time. *Journal of Social and Personal Relationships*, 16, 834-851. DOI: 10.1177/0265407599166609
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (1996). *Using multivariate statistics* (3rd ed.). New York: Harper Collins.
- Tamang, R. (2017). *A psychosocial enquiry of romantic jealousy in young adults* (Unpublished Doctoral dissertation). Sikkim University, India.
- Tamres, L., Janicki, D. ve Helgeson, V. S. (2002). Sex differences in coping behavior: A metaanalytic review. *Personality and Social Psychology Review*, 6, 2-30. DOI: 10.1207/S15327957PSPR0601_1
- Theiss, J. A. ve Solomon, D. H. (2006). Coupling longitudinal data and multilevel modeling to examine the antecedents and consequences of jealousy experiences in romantic relationships: A test of the relational turbulence model. *Human Communication Research*, 32, 469-503. DOI: 10.1111/j.1468-2958.2006.00284.x
- Thompson, T. (1998). *Coping with jealousy: Effects of personality, gender and intensity of jealousy* (Unpublished Doctoral dissertation). Western Kentucky University, Bowling Green.
- Vialatte, F. B. ve Cichocki, A. (2008). Spitz test Bonferroni correction for QEEG statistical maps. *Biological Cybernetics*, 98, 208-303. DOI: 10.1007/s00422-008-0210-8

- Warber, K. M. (2007). *The impact of sex and gender in the relationships among attachment, romantic jealousy, and varying forms of aggression in adult romantic relationships* (Unpublished Doctoral dissertation). The University of Arizona, Arizona.
- White, G. L. ve Mullen, P. E. (1989). *Jealousy: Theory, research, and clinical strategies*. NewYork, NY: Guilford.
- Yılmaz, N. E. (1993). *Üniversite öğrencilerinde stress düzeyleri, psikopatoloji ve stresle başağıkma*. Yayınlanmamış yüksek lisanstezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Zeytinoğlu, E. (2013). *Evlü bireylerin benlik saygısı, kıskançlık düzeyi, evlilikteki çatışmalar ve evlilik doyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Extended Abstract

Introduction: Jealousy in romantic relationships is experiencing problems in a romantic relationship and in self-esteem due to feeling threatened by a real or potential rival and cognitive, emotional, and behavioral responses of an individual to this situation (White and Mullen, 1989).

The answer of the question of whether the jealousy is beneficial or detrimental to romantic relationships depends on how couples cope with this emotion. Research indicated that there are many behaviors individuals exhibit to cope with jealousy, such as talking to a partner, terminating a relationship, hurting partner's feelings being sarcastic or threatening him/her Buss, 2000), physical or verbal assault against a partner and/or rival (Theiss and Solomon, 2006).

It is known that many of the researches on jealousy in romantic relations have been conducted abroad. However, in Turkey, there is quite a limited number of research focused on romantic jealousy and the participants in these researches are usually composed of individuals who are married or not married and it is seen that most of these studies aimed to examine the causes of romantic jealousy (Alpay, 2009 Curun and Çapkın, 2014, Demirtas, 2004, Demirtas and Dönmez, 2006, Güngör-Houser, 2009, Zeytinoğlu, 2013). In this study, it was examined whether the ways of coping with jealousy of university students differ according to gender, cheating status, number of relations and duration of a relationship. Emotional and behavioral patterns associated with romantic relationships, such as the feeling of jealousy and the ways to cope with this emotion during the premarital period, are likely to continue in marriage and may affect both the individual's and his/her partner's well-being in a positive or negative way (Arnett, 2004). For this reason, determining the variables related to the ways that university students use to cope with jealousy in romantic relationships will help individuals to establish and maintain healthier close relationships.

Method: In this study, descriptive scanning model is used (Frankel and Wallen, 1993; Karasar, 2010).The study was conducted with the participation of 527 voluntary university students studying at Ankara University during the 2015-2016 Academic Year. 62 % of the students are female and 38 % of the students are male. The data in the study were collected by using 'The Communicative Responses to Jealousy Scale' which is developed by Guerrero, Hannawa and Babin (2011) and adapted to Turkish by Hoşoğlu and Sevim (2018), and 'Personal Information Form' which is prepared by the researchers.Multivariate ANOVA (MANOVA) was used to analyze the data by using SPSS 20.

Results and Discussion: The results of the study showed that the ways used by university students in coping with jealousy in romantic relationships differed

significantly in terms of gender, state of having been cheated and the number of relationships; while they were not found to differ significantly in terms of the duration of the relationship.

The results of the analysis indicated that female participants use destructive-avoidance communication to cope with jealousy in romantic relationships more than male participants. In previous literature, there are studies that support the result of this research (DeWeerth and Kalma, 1993, Paul, Foss and Galloway, 1993, Tamres, Janicki and Helgeson, 2002, Yilmaz, 1993). This result may be due to although women exhibit less destructive behavior than men, they may perceive the problems experienced in a romantic relationship as more threatening or as a result of gender socialization practices women tend to express their feelings more easily than men. On the other hand, the result may be due to the psychometric characteristics of the measurement tool used in this study.

The results of the current study revealed that participants who were cheated in their relationship tend to use destructive-avoidance communication and rival-focused communication to cope with jealousy in romantic relationships more than those who were not cheated. Some researchers have pointed out that in most cases, infidelity, it is only a possibility, may cause jealousy in relationships (Berman and Frazier, 2005; Buunk and Dijkstra, 2000; Edlund, 2006; RydellveBringle, 2007). Moreover, it is suggested that individuals who think that they are cheated reported more intense jealousy (Harris, 2002, Honeycutt and Cantrill, 2014). In these circumstances, individuals may prefer to use rival-focused communication cope with feelings of jealousy. At the same time, individuals who are cheated can avoid expressing their jealousy because of the feelings of ambiguity about the future of their relationship and uncertainty about the goals of their partner about the romantic relationship. However, they can use a more destructive communication to get rid of the ambiguity they feel about their relationships and negative emotions such as anger and jealousy which emerges as a result of experiences of being cheated.

Findings also demonstrated that participants who have 1-2 romantic relationship experiences use constructive communication to cope with jealousy in romantic relationships significantly more than those who have 3-5 romantic relationship experiences. As far as our knowledge no study examined the relationship between the number romantic relationship experiences and the ways of coping with jealousy. However, having a high level of irrational romantic relationship beliefs can help individuals to ignore or be more optimistic about the problems of their relationships (Kucukarslan and Gizir, 2014), by increasing their motivation to keep their relationships alive (Sprecher and Metts, 1999). Therefore, students who have 1-2 romantic relationship experiences could use constructive communication to cope with jealousy more than those who have 3-5 romantic relationship experiences, due to

more emphasis on initial relationships, and more positive emotions in their first relationship.

Another finding from the study is that students 6 and above romantic relationship experiences are more likely to use constructive communication to cope with jealousy in romantic relationships more than those who have 3-5 romantic relationship experiences. This result seems consistent with previous studies. Reactions that are shown in a jealousy-provoking situation and ways of coping are shaped by later learning (Attridge, 2013, Bevan, 2009, Mathes and Deuger, 1982). Thus, individuals can cope with jealousy in current relationships in a different way than their past relationships. In later relationships, partners can provide different relationship rewards (Mathes, 1986), and individuals who want to maintain their relationship may prefer more constructive ways to cope with jealousy.

Finally, findings of the current study indicated that the forms of communication that participants used to cope with jealousy in romantic relationships did not differ significantly in terms of relationship duration. Previous research which focused on the relationship between the relationship duration and the ways of coping with jealousy (Demirtaş and Dönmez, 2006; Guerrero et al., 1993; Knox et al., 1999), conducted with both married and unmarried individuals and compared the ways that married and unmarried individuals use to cope with jealousy in romantic relationships. In this study, the average relationship duration of the participants was two years and the participants were all unmarried individuals. Thus, the characteristics of the study group may have an impact on the result that there was no relationship between relationship duration and the ways of coping with jealousy.

As a result, in the direction of the findings, it is believed that mental health professionals and psychological counselors who are responsible for the mental health of the university students may determine the ways their clients use to cope with jealousy in their romantic relationships and take into account variables related to these ways of coping, thus, they use this information to help their clients to gain insight into negative relational behaviors.

Jealousy is conceptualized as a complex emotion ranging from normality to pathology, and has different degrees of intensity (Cipriani, Vedovello, Nuti and Fiorino, 2012, Cobb, 1979). This research was conducted with participants who experience normal jealousy. Future studies may focus on pathological jealousy how it emerges in Turkey. In addition, variables associated with pathological jealousy can be investigated. Thus, intervention programs can be developed to cope with pathological jealousy.

